

મહારાષ્ટ્રાત પુલીલ ણ દિવસ ધોધો પાડજસ !

पहिल्या टप्प्यात ५ कोटी १ लाख ९७ हजार रुपयांचे होणार वितरण

पुणे : महाराष्ट्रात पुढील काही दिवसांत हवामानात मोठा बदल होणार असून, राज्यभरात मुसळधार पावसाचा इशारा हवामान विभागाने दिला आहे. विशेषत: कोकण, घाटमाथा आणि मध्य महाराष्ट्रात पावसाचा जोर अधिक राहण्याची शक्यता आहे. या काळात मुंबई, ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुरुंगा, पुणे, कोल्हापूर आणि सातारा या जिल्हांमध्ये पावसाचा प्रभाव जास्त जाणवणार आहे. या भागांसाठी भारतीय हवामान खात्याने विशेष इशारे (आरेंज आणि यलो अलर्ट) जारी केले आहेत. मुंबईतही आज मुसळधार पावसाची शक्यता असून, ढगाळ वातावरण आणि मध्यम ते जोरदार सरी पडण्याचा अंदाज वर्तविण्यात आला आहे.

सध्या मान्सूने महाराष्ट्रात मुरुवात केली असली तरी मुरुवातीला त्याचा वेग मंदावला होता. मागील पंधरा दिवसांपासून अनेक भागांमध्ये मान्सूनच्या सरी कमी पडल्या होत्या, त्यामुळे तापमानात वाढ झाली होती आणि नागरिक उकाड्याने त्रस्त होते. मात्र आता हवामान विभागाच्या अंदाजानुसार, नैकत्य मोसमी वारे पुन्हा सक्रीय होऊ लागले आहेत आणि राज्यात पावसाचा जोर वाढण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. त्यामुळे शेतकरी, नागरिक आणि प्रशासन

या सगळ्यांनाच यापुढील काळात विशेष खबरदारी घ्यावी लागणार आहे. हवामान खात्याच्या माहितीनुसार, सध्या महाराष्ट्रात दोन महत्वाच्या हवामान प्रणाली सक्रिय आहेत. एक ट्रॅक लाईन (दाब कमी होण्याची रेखा) तामिळनाडूपासून दक्षिण महाराष्ट्रापर्यंत सक्रिय आहे. दुसरीकडे, उत्तर ओडिशा आणि आसपासच्या भागांमध्ये चक्राकार वारे सक्रिय झाले असून, ते हळूहळू दक्षिण महाराष्ट्राकडे सरकत आहेत. या दोन्ही प्रणालीच्या परिणामस्वरूप कोकण, घाटमाथा आणि मध्य महाराष्ट्रात जोरदार पावसाचा कालावधी सुरु होण्याची शक्यता आहे, कोकणात विशेषत: १३ आणि १४ जून रोजी २४ तासांत २०४.५ मिमी पेक्षा अधिक पाऊस पडू शकतो, जो मुसळधार पावसाच्या श्रेणीत मोडतो. मध्य महाराष्ट्रातही पावसाची पातळी

लेमन ग्रासची शेती करून मिळवा मोठा नफा

सध्याच्या काळात शेतकरी विविध प्रकारे नवनवीन तंत्रज्ञान आणि नवनवीन पिकांचे प्रयोग करताना दिसत आहेत. ज्यातून त्यांना चांगला नफाही मिळतो आहे. असेच एक पीक म्हणजे लेमन ग्रास होय. याचा वापर बहुतांशी कॉम्प्रेसिटिक, डिटर्जंट, आणि औषधांमध्ये केला जातो. कमी कालावधी मध्ये तयार होणाऱ्या या पिकाला सध्या चांगली मागणी आहे. औषधी वनस्पती असल्याने याचे बरेच उपयोग आहेत. योग्य तंत्राचा वापर करून या पिकाची लागवड केल्यास चांगला नफा मिळू शकतो. तसेच यासाठी लागणारी गुंतवणूकही कमी असते. याची लागवड केल्यानंतर चार महिन्यांमध्येचे हे पीक तयार होते. औषधांसोबतच या पिकापासून बनवलेल्या तेलाला देखील बाजारात चांगली मागणी आहे आणि किमतही चांगली मिळते. या पिकाच्या शेतीचे वैशिष्ट्य म्हणजे या पिकासाठी कोणत्याही प्रकारच्या खताची आवश्यकता भासत नाही. आणि हे पीक एकदा पेरले की पाच ते सहा वर्षांपर्यंत ते चालते. याची पेरणी फेब्रुवारी ते जुलै च्या दरम्यान करता येते. एकदा याची पेरणी केली की, पाच ते सहा वेळा याची कापणी करता येते. यापासून तयार केल्या जाणाऱ्या तेलाची किमत हजार ते दीड हजार रुलिटर अशी असते. एका एकरातून साधारण ५ ते ६ लिटर तेल निघतै. गणिती रूपात हिंशोब करायचा झाल्यास याच्या लागवडीसाठी ३० ते ४० हजार रु. खर्च येते आणि एका वर्षात ३ ते ४ वेळा याची कापणी करता येते. म्हणजे साधारण वर्षाकाठी १ ते दीड लाख रु. इतके उत्पादन या पिकातून मिळते. त्यामुळे जर कमी कालावधीत चांगला नफा मिळवायचा असेल तर लेमन ग्रास ची शेती करायला हक्रकत नाही.

वीज पडो, सर्पदंश असो, किंवा इतर नैसर्गिक कारणाने **शेतकऱ्याचा मृत्यू झाला तर मिळणार २ लाख अनुदान**

A photograph of a woman in a pink sari with a yellow border, standing in a lush green field with rows of crops. She is smiling and looking towards the camera. The background shows more of the agricultural land.

मध्यमारथ्यांच्या पोषणासाठी नवीन अन्न स्रोताची निर्मती

निरोगी मध्माशया परागीकरण कार्यक्षमता
सुधारून पिकांचे उत्पादन वाढविण्यास मदत करू
शकतात. मात्र गेल्या काही दशकांमध्ये
मध्माशयांच्या वसाहती सातत्याने घटत आहेत.
त्यामुळे कृषी क्षेत्रातील उत्पादकता धोक्यात येत
आहे. त्यामुळे मध्माशयांच्या वसाहती नष्ट
होण्यामातील कारणांचा एका बाजूला शोध घेतला
जात आहे. तर दुसऱ्या बाजूला मध्माशयांसाठी
अन्नाची उपलब्धता कशा प्रकारे करता येईल,
यावर संशोधन केले जात आहे. या प्रक्रियेमध्ये
शास्त्रज्ञांनी एक नवीन अन्न स्रोत विकसित केला
आहे. त्यामुळे नैर्संरिक परागकणांची उपलब्धता
कमी असल्याच्या स्थितीतही मध्माशयांच्या वसाहती
टिकून राहण्यास मदत होणार आहे. हे संशोधन
'प्रोसिडिंग्स ऑफ दी रॉयल सोसायटी बी :
बायोलॉजिकल सायन्सेस'मध्ये प्रकाशित करण्यात
आले आहे.

अन्य पाळीव पशु पक्ष्यांसाठी ज्या प्रमाणे सूत्रबद्ध आहाराची निर्मिती करण्यामध्ये सास्त्रज्ञांना यश आले आहे, त्या प्रमाणेच मधमाशयांच्या वसाहतीच्या आरोग्यासाठी आवश्यक असलेले सर्व आवश्यक पोषक घटक नवीन आहारामध्ये आणण्याचा प्रयत्न केला आहे. हा आहार देणेही अत्यंत सोपे बनविण्यात आले आहे. कारण हे मानवी पॉवर बार सारखे दिसणारे खाद्य थेट पोळ्यांमध्ये ठेवले जाते. त्यावर तरुण मधमाशया संपूर्ण वसाहतीत पोषक तत्त्वांवर प्रक्रिया करून अळ्या आणि प्रौढापर्यंत वितरणाचे काम करतात.

अमेरिकेतील वॉशिंग्टन राज्य विद्यापीठ आणि बेल्जियमधील 'एपीआयएक्स बायोसायन्सेस एनव्ही' यांच्या जर्नलमध्ये प्रकाशित या अभ्यासात वॉशिंग्टन राज्यातील व्यावसायिक पीक परागीकरणात वापरल्या जाणाऱ्या पोषणाच्या ताणाखाली असलेल्या मध्यमाशयांच्या वसाहती नवीन आहार दिल्यावर भरभाटीला आल्याचे दिसून आले. वातावरणात परागकणांची पुरेशी संख्या नसणे, हीच मध्यमाशी वसाहतीच्या तग न धरण्यामागील मुख्य समस्या आहे. त्याविषयी माहिती देताना वॉशिंग्टन राज्य विद्यापीठातील परागकण पर्यावरणशास्त्राचे पी.एफ. थर्बर एन्डोव्ह म्हणाले, की जमिनीच्या वापारातील बदल, शाही विस्तार आणि तीव्र हवामान यामुळे मध्यमाशया आणि इतर परागकणांच्या पोषणावर नकारात्मक परिणाम होतो.

संशोधनाचे सहलेखक ब्रॅडन हॉपकिन्स म्हणाले, की मध्यमाशयांना सर्व पोषण एकाच स्रोतातून मिळत नाही. जगण्यासाठी त्यांच्या आहारात विविधतेची आवश्यकता असते.

परंतु बसाहत टिकवन ठेवण्यासाठी आवश्यक

असलेल्या परागकणांचा शोध घेत राहणे व ते मिळवून तो वसाहतीला पुरवत राहणे, हे कठीण दोष चालाने आवे

हात चालल आहे.
‘एपिक्स बायोसायन्सेस यूएस’चे कार्यकरण
अधिकारी डॉ. पॅट्रिक पिलिंगटन यांनी संगितले,
की मध्माशीपालन मोठ्या प्रमाणात केले जात
असले तरी त्यासाठी मानवनिर्मित आहार आपण
उपलब्ध करू शकलो नव्हतो. व्यावसायिक
मध्माशीपालन करताना काही क्षेत्रामध्ये पौष्टिक
घटकांची कमतरता भासल्याने वसाहर्तीवर मोठ
ताण येतो. तो कमी करण्यासाठी परागकण
बदलणाऱ्या खाद्याचा वापर करणे शक्य आहे
त्यामुळे वसाहर्तीचे आरोग्य सुधारते. य
उत्पादनामध्ये मध्माशयांच्या व्यवस्थापनाची पद्धत
बदलण्याची क्षमता आहे

बदलण्याचा क्षमता आह.

जागतिक पातळीवर संशोधन सहकार्यातून हे संशोधन पूर्णत्वास गेल्याची माहिती बेल्जियम येथील एपिक्स बायोसायन्सेसचे अध्यक्ष यियरी बोगांयांनी दिली. ते म्हणाले, की या संशोधनामध्ये एपिक्स बायोसायन्सेसचे शास्त्रज्ञ गेल्या दह वर्षपिक्षाही अधिक कालापासून विविध घटकांच्या आहारातील वापारासंदर्भात चाचण्या घेत आहे. दुसरा संशोधन संघ वॉशिंग्टन राज्य विद्यापीठातील मध्यमाशीविषयक तज्ज्ञांचा असून, कॅलिफोर्नियातील मध्यमाशी पालकांची संघटना यांनी प्रत्यक्ष प्रक्षेत्रावर वैज्ञानिक चाचण्या घेण्यामध्ये मोलाताची भूमिका निभावली आहे.

दिन विषेष

महत्वाच्या घटना

मृत्यु पुण्यतिथी स्मृतिदिन	
१८२५:	पिअर चाल्स एल्फांट वॉर्सिंगटन शहराचे रचनाकार फ्रेन्च अमेरिकन वास्तुविशारद आणि स्थापत्य अभियंता (जन्म: ९ ऑगस्ट १७५४)
१९१६:	गोविंद बळाळ देवल आद्य मराठी नाटककार, स्वतंत्र मराठी लेखन आणि इंग्रजी, फ्रेन्च व संस्कृत नाटकांची भाषांतरे इ. अनेक प्रकार त्यांनी हाताळले होते. (जन्म: १३ नोव्हेंबर १८५५)
१९२०:	मॅक्स लेबर जर्मन अर्धशास्त्रज्ञ आणि समाजशास्त्रज्ञ सी. वी. रमण यांचे शिष्य भौतिकशास्त्रज्ञ सर करिमानीक्रम श्रीनिवास कृष्णन यांचे निधन.
१९८९:	सुहासिनी मुळगांवकर अभिनेत्री व संस्कृत पंडित, मराठी रंगभूमीवरील एकपात्री नाट्यप्रयोगांची सुरुवात त्यांनी केली. ३१ जानेवारी १९६० रोजी 'सौभद्र' नाटकाचा पहिला एकपात्री प्रयोग त्यांनी केला. या नाटकाचे त्यांनी विक्रमी ५०० प्रयोग केले. (जन्म: ? ? ? ?)
२००७:	कुर्त वाल्डहार्डम संयुक्त राष्ट्रांचे चौथे सरचिटणीस (जन्म: २१ डिसेंबर १९१८)
२०१०:	मनोहर माळगावकर इंग्रजी लेखक (जन्म: १२ जुलै १९१३)
२०११:	पद्मभूषण पुरस्कार सन्मानित रुद्धिंगा वादक भारतीय संगीतकार असद अली खान याचे निधन.
२०२०:	बॉलीवूड एक्टर सुशांत सिंग राजपुत यांच निधन.

